

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Statens jordbruksverk
551 82 Jönköping

Yttrande över Statens jordbruksverks förslag till ändrade föreskrifter (SJVFS 2015:2) om ansökan om jordbruksstöd

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till ändrade föreskrifter (SJVFS 2015:2) om ansökan om jordbruksstöd.

Den ändring som görs av föreskrifterna anges främst beröra sista ansökningsdatum och tillägg av några nya ersättningar från landsbygdsprogrammet för 2014-2020. De ersättningar som tillkommer år 2016 anges vara miljöersättningar för minskat kväveläckage, skydds zoner och hotade husdjursraser samt djurvälståndersättningar för extra djuromsorg för får, extra djuromsorg för saggor och utökad klövhälsovård för mjölkkor.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Syftet med förslaget

I konsekvensutredningen anges övergripande att tillkomsten av nya former av ersättning gör att föreskrifterna måste uppdateras så att de omfattar även dessa. Målet med föreskrifterna anges vara att det ska finnas tydliga regler för hur man söker de stöd och ersättningar som omfattas, för att uppnå en så enhetlig och förutsägbar handläggning som möjligt. Därutöver redovisas även motiv till utformning av specifika bestämmelser.

Regelrådet finner redovisningen av syftet med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Det anges bl.a. följande i konsekvensutredningen. Om verket inte beslutar om att ändra föreskrifterna och lägga till de nya ersättningarna kan jordbrukarna inte ansöka om de nya stöden. Ändringen anges vara nödvändig och det anges inte finnas något alternativ. När det gäller miljöersättningarna anges att verket föreslår de bestämmelser som behövs för att kunna fastställa vad som ger rätt till de olika ersättningarna. Det anges inte finnas några alternativa lösningar för detta. Detsamma anges gälla djurvälståndersättningarna för saggor och får.

När det gäller utökad klövhälsovård för mjölkkor anges emellertid att det har övervägts olika alternativ för hur man skulle kunna ansöka. Det alternativ som verket funnit genomförbart – att ange produktionsplatsnummer och djuridentiteter på samtliga djur som ansökan omfattar - anges ha valts bort för att det skulle vara administrativt betungande för lantbrukarna. Vidare redovisas ett annat alternativ som övervägdes men valdes bort för att det inte bedömdes genomförbart.

Vad gäller övertagande av djurvälståndersättningarna anges alternativet vara att använda samma regel som för övriga överlåtelse. Ett problem med det alternativet anges vara att många av de skötselvillkor som ska uppfyllas skulle kunna bli svåra att hinna med i ett ettårigt åtagande för de som övertar ansökan om ersättningen. Dessutom skulle det bli svårt för stödmyndigheten att hinna med handläggningen.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges att regleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

Regelrådet finner att det skulle ha gjort konsekvensutredningen tydligare om det även hade angetts ett motiv för denna bedömning. Det som anges i konsekvensutredningen om förslagets syfte och alternativa lösningar får emellertid enligt Regelrådets bedömning ses som att det fördjupar bilden av hur förslaget förhåller sig till EU-rätten och därmed är denna brist mindre allvarlig.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Det anges i konsekvensutredningen att föreskrifterna måste träda i kraft innan SAM Internet öppnar för att verket ska kunna handlägga ansökningar. SAM Internet öppnar för ansökningar i februari 2016 och avsikten är att föreskrifterna ska träda i kraft den 4 januari 2016.

Vidare anges att det finns behov av speciella informationsinsatser för de nya ersättningarna som man kan ansöka om från och med 2016. Vad gäller kraven på ansökningar bör de som söker ersättning för hotade husdjursraser speciellt informeras om att datumet för att skicka in härstamningsuppgifter ligger tidigare än föregående programperiod. Detsamma gäller för de som vill anmäla överlåtelse av djurvälståndersättningar.

Jordbruksverket kommer att ge information till målgruppen via väl etablerade kanaler såsom Jordbruksverkets hemsida, riktade utskick m.m.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen anges att de som berörs är de som söker de nya ersättningarna och att reglerna riktar sig till jordbruksföretag som i princip alltid är små företag.

Jordbruksverket uppskattar att 4500 lantbrukare kommer att söka miljöersättningen minskat kväveläckage. Verket uppskattar att 3915 lantbrukare kommer att söka miljöersättningen skydds zoner. Vidare uppskattar verket att 853 lantbrukare kommer att söka miljöersättningen hotade husdjursraser. Därutöver uppskattar verket att 1 500 lantbrukare kommer att söka ersättningen för extra djuromsorg för får. Verket uppskattar att 26 lantbrukare kommer att söka ersättningen för extra djuromsorg för suggor. Antalet är litet vilket anges bero på att 524 lantbrukare har pågående åtaganden från förra programperioden. Vidare uppskattar verket att 2 000 lantbrukare kommer att söka ersättningen för utökad klövhälsövård för mjölkkor. Verket uppskattar slutligen att 120 jordbrukare kommer att anmäla övertagande av någon av djurvälståndersättningarna.

Regelrådet finner att de berörda företagens branschtillhörighet och antal redovisas på ett tydligt sätt i konsekvensutredningen. Jordbruksverkets bedömning om jordbruksföretagens storlek borde ha kunnat förtydligas med någon form av kvantifiering. Befintlig beskrivning ger emellertid i vart fall en grov uppfattning om de berörda företagens storlek, vilket gör denna brist mindre allvarlig.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

I konsekvensutredningen anges bedömd tidsåtgång och administrativ kostnad för berörda företag för samtliga ovan angivna förändringar, beräknat givet de antal företag som antas ansöka om de aktuella stöden. Tidsåtgång och total administrativ kostnad för berörda företag redovisas för varje enskild aktivitet som bedöms följa av förändringarna i föreskrifterna. Det anges även en totalsumma för ökningen i administrativa kostnader för alla berörda företag och nya stöd. Denna totalsumma anges uppgå till 754 666 kr.

Regelrådet anser att den beräknade effekten på företagens tidsåtgång och administrativa kostnader har redovisats på ett tydligt sätt. De antaganden som ligger till grund för beräkningarna är dessutom tydligt redovisade vilket underlättar för läsaren att göra en egen bedömning av analysens tillförlitlighet.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på berörda företags tidsåtgång och administrativa kostnader godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

Det anges i konsekvensutredningen att det är frivilligt att ansöka om ersättningarna och att de medel som utbetalas är ersättning för nedlagt arbete, intäktsbortfall eller investeringar som det berörda företaget gör. Det kan bli aktuellt med förändringar i verksamheten, men detta anges täckas av ersättningen som utbetalas. Om företagen skulle behöva göra ytterligare förändringar anges vara svårt att förutse.

Regelrådet finner att redovisningen av påverkan på företagens andra kostnader och verksamhet hade kunnat förtydligas något. Såvitt Regelrådet kan förstå är förslagsställarens bedömning att de företag som ansöker om de nya formerna av stöd kan komma att behöva förändra sin verksamhet till följd av krav som ställs för att man ska vara berättigad till dessa stöd men att det är mer osäkert om eventuella andra förändringar i verksamheten i något fall också skulle kunna bli aktuella. Detta hade kunnat uttryckas mer tydligt. Bristen är emellertid inte allvarlig. Regelrådet hade också gärna sett att den totala

ersättning som lantbruksföretagen kan få hade ställts i relation på ett något tydligare sätt till de kostnader som bedöms uppstå.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på företagens andra kostnader och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I konsekvensutredningen anges att föreskrifterna som sådana inte kommer att påverka konkurrensförhållandena för företagen. Motivering till denna bedömning saknas.

Regelrådet anser att bedömningen om påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag borde ha motiverats. Exempelvis kan det inte a priori uteslutas att företag som tar del av stöd skulle kunna få konkurrensfördelar gentemot företag som inte tar del av stöd. Om bedömningen är att en sådan effekt inte skulle finnas, eller vara obetydlig, borde det ha nämnts. Såvitt Regelrådet kan förstå torde syftet med stöden i vart fall i någon mån ha en koppling till konkurrenskraften hos de företag som kan ansöka om stödet, om inte annat för att se till att de berörda företagens konkurrenskraft kan bibehållas trots att de lägger resurser på åtgärder som inte självklart är lönsamma. Innebörden i verkets bedömning är därmed alltför oklar, vilket är en brist.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Det anges i konsekvensutredningen att föreskrifterna inte påverkar företagen i andra avseenden.

Regelrådet finner inte heller något som talar för att påverkan i andra avseenden skulle finnas.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I konsekvensutredningen anges att reglerna riktar sig till jordbruksföretag som i princip alltid är små företag, varför särskild hänsyn till en viss grupp företag inte behöver tas.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet finner att konsekvensutredningen i det stora flertalet avseenden håller en tillräcklig kvalitet. Redovisningen av påverkan på företagens administrativa kostnader är föredömligt tydlig. I några avseenden finns brister, såsom när det gäller påverkan på konkurrensförhållanden. Sammantaget finner Regelrådet att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 18 november 2015.

I beslutet deltog Pernilla Lundqvist, ordförande, Lennart Palm, Eleonor Kristoffersson och Samuel Engblom.

Ärendet föredrogs av Per Högström.

Pernilla Lundqvist
Ordförande

Per Högström
Föredragande